

שור שנגה את הפרה פרק חמישי בבא קמא נד.

(א) [למקן סג.] (ג) [לעיל: גג.] (א) לעיל נא. [גג:] (ד) צ"מ ס. (ה) רש"ל (ו) [נדברים כג.] (ז) [צ"מ] (ח) [ע"י מוס' לקמן סג.] (ט) ד"ה וסבר ומסופת כמותה לר' ד"ה סבר.]

לחלק. ללא תימנא אינו חייב עד שיפול שם שור וחמור ביחד: **ונפל לן יחד: ונפל עובא משמע.** (א) [כמו ועשה כללאל ואהליאצן (שמנת לו) ובלא האות והמופת (דברים יג) ובלא הארי ואת הדוב (שמואל א ח):] **מידי אחרינא לא.** ושאר מיני מנלן: **אף כל זעני חיים.** לרבנן קמתרן לה וברי יהודה אמה או ורבי אף שאר מטלטלין: עופות אין מטמאין בנגע ובמשא: **א"כ.** ללא רבי אלא מאי דדמי ליה לפרטא משני דדדין: **לסוכו רחמנא חד פרט.** או שור או חמור ודרישין כל כעין הפרט ומדכתב אידך אס אינו ענין לדבר שנבלתו מטמאה דהא אתי ככללא דנהו ענין לעופות דדמו לפרטא כחד זד דהוה בעלי חיים ואיכא למפרך השתא דתרווייהו לריבי מהיכא ממעט אדם אלא מהך מלתא דעופות מקשי ואזיל עד דמפיק ליה מכוליה טעמנא: **שאיין קדוש בצבורה לא.** כגון סוסים וגמלים כתב רחמנא שור לדבר אינטריכא דהא ממלל אחי לרבויי אפי' סוסים וגמלים הואיל ודמו לפרטא משני דדדין זעלי חיים ונבלתו מטמא אכל עופות דלא דמו אלא כחד זד לא: **אלא.** לא תימנא חור וכלל למדרישה בכלל ופרט וכלל אלא אימנא אמר קרא והמת יהיה לו כו': **גליס בני מיסה ניסו.** בתמיה ולי"ל קרא למעטיניהו לרבנן ורבי יהודה היכי מנלי לרבוייהו הוה לא קרינן בהו והמת יהיה לו: **צזירסן זו היא מיספן.** הלכך לרבנן אמה חמור למעטיניהו הואיל ולא מיתה ממנא היא ושור למעוטי אדם שאינו מין בהמה ואי כתב רחמנא חד הוה אימנא למעוטי אדם אכל כלים לא דמי קא ממעט זעלי חיים דכוותיה קא ממעט להכי אינטריך חמור ולרבי יהודה או לרבויי כלים אמה אף ע"ג. ללאו בני מיתה ניסו ממנא ושור למעוטי אדם זעלי חיים דכוותיה ולקמן פריך לר' יהודה חמור למה לי: **צזדיסי.** חדשים: שור פסולי המוקדשין. שפדה אין המיתה שלו דקיימנא לן בצבורות צפרק צ' (דף טו.) גבי פסולי המוקדשין לאחר פדיונו תזבח ולא גיהה צטר ולא חלב ואכלת ולא לנציך: שור ולא אדם. שאינו מין בהמה: **ושה דאבידה.** כיון דכתיב לל אבידת אחיך למה לי דכתב רחמנא חמור ושור ושה ושלמה וצפרק אלו מלאות? דרשין להו לכולהו בר משה: **הא של פקח פטור.** בתמיה. היכא פטריה קרא: **הא**

אן מבעי ליה להצק. האי סוגיא כר' יאשיה דמנריך או לחלק בכל דוכמין אכל לרבי יונתן אין לרבי יונתן או לחלק ומימנא א"כ סוגיא זו דלא כהלכתא דצ"פ השואל (צ"מ דף ע"ה): מוקי ארבי כרבי יאשיה ורצא כרבי יונתן וק"ל כרצא לגבי דלצבי וצ"פ אותו ואת צנו (חולין דף ע"ח): **גבי פלוגתא**

דחושפין לרע טעם משמע דמלוא בפלוגתא דרבי יונתן ור' יאשיה נמי יש לתמוה למה אין אנו פוסקין כמ"ד כר' יונתן מכת מילתיה דרצא צפרק השואל: **הוה אמינא קרב לגבי מוצב אין.** מימנא למה לא יליפין הכא שור שור משצת ובמסקנא נמי דמרבין עופות ומדכתיב ישיב לזעלי כל דאית ליה זעלים ל"ל נילף משור שור או חמור חמור משצת כמו חסימה ופריקה לקמן וממילא אמעטי אדם דליכא למיף משצת כדאמרינן לקמן (ע"ג) גבי כלאים להנחה הקשתי ואלא לדבר אחר וכן גבי משלומי ככל והשצת אבידה מה ריך ריבוי יליף משצת ומיזה להפרשה דהר סיני ניחא דלא שייך למיף משצת דעדין לא נאמרו עשרת הדברות וי"ל דצמקוס ששיך לדרוש בכלל ופרט לא יליפין שור שור משצת וכן כל הני דהוה דרשינן בכלל ופרט דמשלומי ככל דרשינן ליה צהדיא צמרוזה (לקמן דף סג.) אי לאו ריבויא דכל וכן יש לפרש צהשצת אבידה אכל בכל אחריני י"ל דלא מדריש בכלל ופרט וכלל: **קרב לגבי מוצב.** צ"פ קדושין (דף ט"ו.) גבי הענקה דכתיב לאן גורן ויקב לא ממעט כל דבר שאין קרב לגבי מוצב משום דבכלל גורן הוה כמה דברים שאין קריבים לגבי מוצב אכל צ"פ דחולין (דף כ"ה) צ"ע דכתיב כל מעשה עזים תחטאו דלמר עזים למעוטי עופות ואמנא לא ממעטינן כל דבר שאין קרב לגבי מוצב ומיזה להווא לינסא דלמר לקמן כל ריבויא הוה לא קשה מהתם: **בין ארבי יהודה דמרבא כלים בלי בני מיתה ניסו.** וא"ת ומאי פריך כ"ש משום דלאו בני מיתה ניסו לריבי ריבויא לרבי יהודה וי"ל דלר' יהודה נמי הוה ממעט כלים מחמור אי לאו ריבויא ולהכי פריך צין לרבנן דמעטי להו כלים מחמור ובין לרבי יהודה דמרבא להו כלים מאלא לפוקי ממיטעו דחמור

פ"ח א מ"י פ"ב מה"ל מוקי ממונ הלכה א סמן עשין סת טו"ש ח"מ ס"י מ"י ע"ף א:

מוסף רש"י

להבילו ולא לחבטו. משום דעבד ליה הכל לצור ולא משום חבטו (לר"י ג). במי שהמות שלו. מי שראוי לו להאכל נעילמו לנכסיו (ר"י ג). עיטור למכור הגבילה. יא' זו שחף על פי שפדה טעון קבורה. דאמרינן גבי פסולי המקדשין שפדו תזבח ולא גיהה צטר ולא חלב וכלת ולא לנציך. מכאן שאין פודין את הקדשים להאכיל לנכסיו (ר"י ג). חמור דבור לר' יהודה. דמחייב על מוקי כלים צבור קשיא לן למאי אמה. דאילו לרבנן מעטי להו שור ולא אדם חמור ולא כלים (ב"מ ב.).

תורה אור השלם

1. בעל הבור ישלם כסף ישיבי לבעלי ודמות יתיהו: שמת כח לא לו:

הגהות הב"ח

(א) גבי שאינו קרב לגבי מוצב לא כתב רחמנא חמור ואי כתב רחמנא חמור וכו' שאין קדוש בצבורה לא כתב רחמנא שור אלא אמר קרא: (ב) תוס' ד"ה חמור וכו' הגהל קמא קשיא דלא תשיב:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה חמור וכו' הדיו בעלי חיים. עיין מנחות דף ד' ע"ג:

רבינו חננאל

דבר שנבלתו מטמא במגע ובמשא. פ"י כגון בהמה וחיה דכתיב בהון בהריא דמטמאין מגע ובמשא. אבל עופות דאין מטמאין במגע ובמשא אלא כגריס אבית הבליעה.

הא לאו בני מיתה ניסו: **בין ארבנן בין אר' יהודה ב"ים בני** **הב"א ניסו.** אפילו למאן דאית ליה צ"פ המניח (לעיל דף טו.)

לרבי יהודה מפקיר נוקיו לאחר נפילת פשיעה פטור וא"כ לא מחייב רבי יהודה אלא צבור צרשותו וצבור צרשותו אצטריך שפיר למיפטור כלים בצבטה דחבטה דידיה הוה מ"מ פריך שפיר דצחיקו הכל משתעי קרא מדריש רצ ונפל עד שיפול דרך נפילה וחבטה היכא דהוה ידידיה אחיך צ"ק וצבטה דמשתעי ציה קרא אית לן לאשכחוי ריבויא כלים לר"י ומיזה אין נראה שידרוש ר' יהודה אפילו לרבי עד שיפול דרך נפילה דכיון דלא מחייב אלא צבור צרשותו אין לו לדורשו כמו ששמואל אין דורשו משום דבכל מקום שיתחייב צבטה מתחייב צבטה: **חמור דבור אר' יהודה ב'.** והא דלא קאמר נמי גס לז"ה דברים הגוזל קמא לקמן (דף ע"ה) (א) דלא חשיב אלא הקד דדמו דהוה בעלי חיים הקשה הר"ר משה מפונטיו"א ואימנא דחמור אמה למעט שטרות ואור"ל דלמאן דלא דאין דינא דגרמי אפי' הוא עצמו פטור ולמאן דלאין דינא דגרמי נמי לא מחייב אלא מדרבנן דמוכח (א) צפרק הכונס (לקמן דף סג.) דמיבעיה ליה אי עשו תקנת גזול במסור או לא ואי דינא דגרמי דאורייתא למה לא עשו תקנת גזול במסור כמו צגזול: **שך דאבידה דרב' הב"א קשיא.** וא"ת לגופיה אצטריך למהו פרט וכלל ונעשה כלל מוסף על הפרט ואחריו כל מיני דשור וחמור ושלמה אצטריך כל חד וחד למילתיה כדריש צ"פ אלו מלאות (צ"מ דף ע"ה) ואי לא שיה דמיימר הוה משיירי חד מינייהו לפרט וכלל ולא הוה דרשינן ציה מידי וי"ל דבכל מקום שיש פרט וכלל רגיל רבינו שמואל יתן טעם למה לי לפרט כיון דאתרבי כל מיני ומפרש דשם יש צדריש שלא היה מתרבי מהכלל אס לא שקדמו פרט להיות כלל מוסף עליו ולרבות כל דבר והכא קים ליה לזעלי הש"ס דמלאצדיה סתם הוה משעינן שפיר כל אבידה כאילו יש פרט וכלל שאין למעט שום אבידה מצדן אצ או מקי"ו או צבוש ענין וא"כ כאן פרט כדי שלא למעט מן הכלל שום דבר על ידי שום דין א"כ לכל אבידה כתבי והוה לכל ריבויא לרבות כל אבידה כאילו יש פרט וכלל אף על גב דדרשינן מיניה צע"ו (דף טו.) לרבות המומר מכל מקום איכא למדרש נמי כל אבידה דאורייתא קאי ריבויא אאבידה ואחין ומרבין כל אבידה דכל אחד ולאחיד: